

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedő, 1908. január 21.

16. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Uj Wurzer ház), I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Könyörgés és tiltakozás.

Tehát befejezett tény. A kormány huszmillió koronát fog áldozni a fiumei kikötő fejlesztésére s ebből egy kis összeget erre a célra már el is költött. Abból a nyolc millió koronából fogyott el egy rész, amelyet a Mária Terézia moló meghosszabbítására és a raktárak építésére szántak. A nagy tizenkétmillió beruházás ma még csak terv. A törvényhozás még nem járult hozzá, tehát még korai az örömmünk. Nem lehetetlen dolog, hogy a kormánynak időközben valami más ideája támad s nem is gondol többé Fiuméra, annak a szükséges beruházására. S akkor füstben a tervek, minden a régiiben marad. Nincs második sinpár Bukkariig, nincs emelődaru, sem vágány lefektetés különböző helyeken, de még a tengerészeti akadémia parkjából sem sajátítják ki a 8 méter szélességű területet, amelyre nagy a szükség.

Már megszokhattuk az utóbbi időben, hogy a kormány Fiumében csak tervez s az isten kegyetlenül végez az állam rovására. Így voltunk először az államendőséggel, amelylyel a kormány még Batthyányi idejében hozakodott elő eső ízben. Azóta mindig emlegették mint az atyuska országában a kancsukat. Pedig nem lett volna abban semmi rossz. Fiumének csak a javát szolgálta volna. De hát éppen itt van a bökkenő: *Fiumének nem kell olyasmi, ami abszolút jó.* Ő megelégszik a maga autonomrendőrségével, amely egy ütet taplót sem ér. Örül annak, hogy a fiumei magyar bíróságoknál a magyar törvények egy része nincsen érvényben. Azt sem bánja, ha az utcán a végrehajtó megmota, vagy otthon fölzavarva reggeli álmából kirántják aóla a párnát. Ez mind mellékes körülmény a szent autonómia mellett, amely azt hirdeti legujabban, hogy jobb a horvát ellenség barátsága, mint a magyarnak k. gye.

S mert hogy Fiumének nem kell semmi, ami jó, nem lett semmi az államrendőrségből, nem léptették életbe a mai napig a bíróság reformját, nem hajtották végre a határrendőrségi törvényt, ami alapjában véve ma már annál bűnösebb mulasztásnak számít, mivel az ország több helyein javában működik ez az intézmény.

Már a gazdasági kérdésekben másképpen állunk. Itt folyton követelne a város s *képzelt hatalmával* csuda, hogy nem „kényszeríti” a kormányt egyes dolgok megvalósítására. Ez már a zsebpolitika körébe vág, amihez igen jól értenek Fiumében. Feliratokkal szivesen fordulnak a kormányhoz, hogy tegyen valamit Fiume gazdasági érdekei szempontjából, de ha valami várospolitikai érdekről van szó, nyomban tiltakozást hallunk; megnyilvánul a renitencia, az okvetetlenkedés, a tüntetés és zavargás.

Ezekből gyakran jut a „nostra gente”-nek, mert a vezető urak gyakran érzik a szükségét annak, hogy az imádott népet fölzavarják nyugodt, rendes életéből.

Ezzel a „nostra gente”-vel pedig könnyen rendet lehetne teremteni. Csak százezer forintot szavazna meg a kormány farsangi célokra, tudom, hogy béke volna itt örökké. Nem jutna itt senkinek sem eszébe, hogy a magyart szidja, a magyar kormány tagjait bíranti-*knak* nevezze. Vig farsangolás volna itt állandóan. Hiszen az autonom urak ezelőtt sem vetették e soha az álarukat.

Rüzdelem az Adrián.

Régi tény, hogy az olaszok elvesztették a talajt az Adrián. Hogy igyekeznek azt visszacserezni, természetes dolog. Az eszközökre nézve is láthatunk már bizonyos megállapodást. D'Annunzio *Nave*-jának előadásai alkalmából az irredenta újságok, tehát a fiumeiak közül is egynémelyik, nemzeti ünnepként emlekezik meg. Hogy miért? Hát csupán csak az az egyedüli ok, hogy D'Annunzio a *Nave*-banketten nyílt felhívásban reklamálta Olaszország számára az egész Adriát (beleértve Fiumét is s az összes latin földeket, tehát Trentot, Tirolnak déli részét is).

Érdekes nyomtatványt küldött most széta *La lega latino-slava*. Az olasz nyelven írt felhívás elején egy vörös pecsét van, a pecséten két egymást szorongató kéz. Hogy milyen törzsből erednek e kezek, könnyen kitalálható már a liga címéből, de még inkább annak kiáltványából, amely nem egyéb lángoló és fulmináns vezércikknek a poroszok által fenyegetett lengyelek érdekében.

Negyven év előtt az ilyen ligának nem lehetett volna komoly jelentőséget tulajdonítanunk, sőt talán tíz év előtt sem. De ma? Hogy is mondja a „Lega” felhívása: „Temiamo anzi che le unghie del pangermanismo militante possano in futuro stendersi anche verso l'Adriatico”. (Félünk, hogy a harcok pangermanizmus karmai jövőben az Adriai-tenger vidékei felé is kiterjednek.) Szóval ma már az olaszok nem pusztán ideális rajongásból alakítják a latin-szláv ligát, de kölcsönös védelmi eszközként a pangermanizmus ellen, amelyik ma csak a lengyel iskolákat és a lengyel fölbirtokokat szorongatja, de amelyik telhetetlen terjeszkedési vágyában úgy lehet, nemsokára megéhezik az Adriai-tenger vidékére is. Ebben a föltevésben van komoly aggodalom, olaszoknak és szlávoknak kölcsönös szervezkedésében van bölcs előrelátás. A latin-szláv liga nem holmi egyletesdi, mert hisz azt két komoly önfentartási ösztön szülte, a lengyeleké, akiket most fojtogat a német és az olaszoké, akikre századokon át nehezedett a barbár germánok uralma.

A mozgalom komolyságát bizonyítja, hogy ez most keletkezett. Most, amikor Gabriele d'Annunzio, aki az olasz költészetben épp oly öntudatosan propagálja a latin reneszánszt, mint ahogy Wagner Rikárd a német muzsikában a germán reneszánsz számára csinált propagandát. Most történik ez, amikor d'Annunzio Na-

veja, mely nemcsak a latin kultúra, de a latin politika jegyében is született, az olasz király jelenlétében él meg egy diadalmas sikerű reneszánszt, most, amikor d'Annunzio a *Nave*-banketten Rava olasz közoktatásügyi miniszter jelenlétében mond irredentista beszédet, amelyben nem is titkolt célzásban, de nyílt felhívásban reklamálja Olaszország számára az egész Adriát, tehát Triesztet és az összes latin földeket, tehát Trentót és Tirolnak déli részét is.

Séta a városban.

Az alakítandó magyar körnek ajánlva.

Egy társaságban tegnap arról folyt a szó, hogy mi módon lehetne az alakítandó társadalmi körben életet teremteni. Sok vélemény hangzott el pro és kontra s a dolog vége az lett, hogy heves vita keletkezett a kérdés körül. Már már komoly következményektől lehetett tartani, mikor egy új kérdést dobtam a vitaközök közé:

— Hát mikép lehetne az alakítandó kör bevételeit szaporítani?

— Ez már fontos kérdés — felelték. Nekem se kellett több. A vitaközösnak vége volt. Elmondtam Mócs Zsigá e tét.

Azt hiszem, nem kell Mócs Zsigát a fiumei magyarságnak bemutatni. A magyar újságírás úttörője volt itt a magyar tenger partján.

Egy kis lapja volt, amit maga szerkesztett, abban a hiszemben, hogy hazafias és hasznos dolgot művel, pedig csak ellenségei vették észre munkáját, ami pedig őt magát illeti — Tóth Béla szerint — jutalma a szegénység vala. De ő mégis azt érezte, hogy a derek dolgot cselekszik és lakozott benne egy kis jámbor hiúság is. Mikor egyszer Budapesten beállított a Kis Pipába, ahol nem a tudós, hanem a színész Hatvani mérte a jó bort, szinte azt várta, hogy a pörköltfogyasztó magyarok megélezzék őt, a nemzet határőreit. Minthogy azonban a magyarok a Kis Pipában inkább csak a pörkölttel törődtek, semmint a nemzet határőreivel, szegény Mócs Zsigának többnyire csak egy-egy asztal elismerése és csodálata jutott.

Megesett néha, hogy annál az egy asztalnál is csak egy ember ült; Mócs Zsigá aztán beérte annak az egy embernek a lelkesedésével.

S épp olyan lelkesedéssel, épp olyan ékesszólóan beszélt hozzá, mintha ezernyi sokaság szívében akarna lángot gerjeszteni Fiume iránt.

Egy este egy kis csendes, gömbölyű polgárnak szónokolt a jó Mócs Zsigá.

— Igenis, uram! Fiumét komerciális centrummá, formális empóriummá kell nevelnünk, mert az internacionalis konkurrenca vitális érdekeinket fenyegeti . . .

Igy végezte lelkes szavait. A kis gömbölyű ember lelkes éljenzésben tört ki s kijelentette, hogy mint a józsefvárosi tizenharmadik asztaltársaság alelnöke ezennel meghívja, hogy ismétlje remek szavait a körben egy felolvasás, vagy előadás keretében.

Mócs Zsigának megdobbant a szíve, köszönettel fogadta a meghívást s három nap múlva egy szép nyári este megjelent a józsefvárosi tizenharmadik asztaltársaság előtt egy akácfakkal beültetett kis korcsmakertben. Az előzményekre fölösleges kiterjeszkedni. Elég csak annyi, hogy Mócs Zsigá belekezdett a mondókájába.

Hogy mit beszélt? Uram isten talán ő

maga sem tudta — másnap. De föltűnt neki, hogy a jó hazafiak ceruzát, papírt tartogattak s folyton jegyeztek. Sokszor éljeneztek, de különösen, ha ilyesmit mondott.

— Anglia. . .

— Éljen, éljen! — kiáltotta közbe a társaság.

— . . . minimális hajóépítésünket egymaga is paralizálhatja. . .

— Éljen, éljen!

S a mind viharosabb éljenzés közepette Mócs Zsiga csudálkozva látta, hogy az asztaltársaság tagjai mily mohón jegyeznek valamit.

A beszéd egy óra kosszat tartott s e szavakkal fejezte be:

— *Cacterum censeo*. . .

— Éljen, Éljen!

— Fiume legyen a magyar tengeri kereskedelem empóiuma!

S egy kissé fáradtan leült.

— Nyolcszázhetvenkilenc, kiáltotta ebben a pillanatban száz hang.

— Nem igaz, nyolcszáznyolcvan, ordította a jegyzőkönyvecskével hadanászva egy ur.

Ekkor föláll az elnök.

— Uram ezen az egygyen ne vesszünk össze. Legyünk méltányosak: mondjuk, hogy nyolcszázhetvenkilenc. Vagyis tekintetes Mócs Zsigmond szerkesztő ur *nyolcvanhat forint kilencven krajcárt fizet társaságunk pénztábjába.*

Szegény Zsigának szeme szája elállott.

— Igenis, ünnepelt hazánkfia — folytatatta az elnök — társaságunk alapszabályai 8-ik pontjának értelmében minden, a mi társaságunkban kiejtett idegen szóért tíz krajcár büntetés pénzt kell fizetni. Ön, tisztelt szerkesztő ur, pontos följegyzéseink szerint nyolcszázhetvenkilenc idegen szót használt kitűnő előadásában. Tessék fizetni, mert addig nem megy el innen, kezessékünk róla.

Mócs Zsiga fizetett, de szent fogadalmat tett, nem tart soha többé előadást a Józsefvárosban.

Nem lehetne az új társadalmi kör alapszabályaiba is ezt a pontot fölvenni?

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** *Mednyánszky László* báró, kitűnő festőművésznünk ma üdülés végett városunkba érkezett s több napot fog a tenger melléken eltölteni.

— **Urbán ezredes távozása.** *Urbán* ezredest, aki ez idő szerint Fiumében végzett szolgálatot s aki egykor *Pitreich* volt hadügyminiszter szárnysegéde volt, beosztották a hadügyminisztériumba és rövid időn belül *Kusmanek* tábornok helyére az elnöki osztály főnökévé fogják kinevezni.

— **A kormányzó keresztapa.** A m. kir. tengerészeti akadémia *Rákosi* nevű harmadik éves növendéke elhatározta, hogy az izraelita vallásról a református hitre tér át. A vallásos szertartás *Schmidt* ref. lelkész segédkezdésével vasárnap történik az itteni református templomban. A keresztapai tisztet *Nákó* Sándor gróf kormányzó vállalta el, aki a napokban fogadta magánkihallgatáson leendő keresztfiát. — Itt említjük meg, hogy *Frank* rabbi az áttérés bejelentésekor annyira elragadtatta magát, hogy *Rákosit* és *Csempesz* nevű kíséretjét kiutasította irodájából.

— **Dárday Dezső dr. brosurája.** A magyar delegáció tengerészeti kirándulása alkalmából figyelemre méltó brosurát írt „Lobogó ügyünk a tengeren” címmel *Dárday Dezső dr.* tengerészeti hatósági miniszteri titkár.

Kifejti, hogy a hadihajók lobogójának ügye politikai kérdés, amit még ezután kell szabályozni; a kereskedelmi hajózáslók dolga azonban törvényesen rendezve van s mi sem állja útját, hogy a magyar lobogónak törvényben biztosított jogát a tengeren is érvényesítsék. A kereskedelmi hajókon öt zászlótartó hely van, ezek közül négyet az Auszriával kötött kereskedelmi és vám szerződés a közös kereskedelmi lobogó számára foglalt le, az ötödik azonban, a hajó orra, megmaradt a nemzet megjelölésére szolgáló zászló számára. Semmiféle törvény, vagy jogszabály nincs, amely megtiltaná, hogy a magyar hajók e helyén a magyar nemzeti lobogót kitűzzék. A

magyar pénzügyi kormány már megtette e tekintetben a példaadó lépést: „László” nevű fiumei cirkáló gőzöse s még vagy 15 evezős ladikja büszkén viseli a magyar cimeres nemzeti lobogót. A területi vizek határain belül a lobogó ügy belügyi kérdés, így a belügyminisztériumra várt az a földadat, hogy gondoskodják annak az 1848-iki törvénynek a végrehajtásáról, amely szerint „minden magyar hajón a nemzeti lobogó és az ország cimere használtassék.”

— **Az „Adria” új szerződése.** Az Adria magy. kir. tengerhajózási részvénytársaság részvényei az utóbbi napokban közel husz koronával emelkedtek. Ezt az árfolyamemelkedést a vállalat kedvező üzletmenetén kívül azzal is indokolják, hogy a kereskedelemügyi kormány komoly tárgyalásokat folytat az „Adria” igazgatóságával a néhány év múlva lejáró szerződés meghosszabbítása dolgában. Ha a kormány a szerződést meghosszabbítja, a vállalat fölemeli a társaság alaptőkéjét, új hajókat szerez be és új járatokat rendez, amelyek új piacokat fognak nyitni a magyar kereskedelem számára. Természetesen azonban mindez még csak terv. A kormánytól függ, hogy gondoskodni kíván-e a magyar tengerészet fejlesztéséről, új hajózási vonalak létesítéséről. Az eddigi tevékenysége után az ilyen irányban nem sokat remélhetünk. A szabadhajózási törvény megalkotása után még semmit sem tett. Mindenesetre kívánatos volna, hogy a kormány a magyar tengeri hajózás érdekében a legmészebbmenő akciót megindítsa, mert hiszen a kiegyezési törvényben sok kar ért bennünket gazdasági tekintetben. Ha már veszítettünk a révén, legalább nyerjünk a vámon, illetőleg erősítsük a ma még csecsemőkorát élő kereskedelmi tengerészetünket.

— **Elhalasztott rappresentanza.** A városi képviselőtestület tegnap délután hat órára ülést hirdetett. A tanácskozást azonban el kellett halasztani, mert az ülésen csak huszonhárom városatya jelent meg. Ezen az ülésen kellett volna a városi kórház létesítésének kérdését is befejezni.

— **Az Ungaro-Croata szerződése.** A Magyar horvát hajózási társaság, értesülésünk szerint hónapok óta folytat tárgyalást a kormányval egy új szerződés dolgában, amelynek létrejötté esetén a vállalat nagyban kiterjesztené forgalmi törekvéseit az Adriai tengeren. A társaságnak erre a célra már öt új hajója áll munka alatt a jussini és triceszti hajógyárban.

— **Az osztrák tengeri jog kodifikálása.** Az osztrák pénzügyminisztériumban pár nap óta tanácskozás folyik, amelyben a tengeri hatóságok kiküldöttei is részt vesznek és a melynek célja a nyilvános tengeri jog kodifikálása. E tanácskozás alapján fogják a tengerészeti hatóságok részéről eddig végzett előmunkákat fölhasználásával és a hajózási körök folytonos figyelembevételével a törvényjavaslatot elkészíteni.

— **A „Caronia” utja.** Mint már jelentettük, a „Caronia” e hó 26-én 1420 magyarországi visszavándorlóval kikötőnkbe érkezik. A hajó nemrég indult el Newyorkból 1740 visszavándorlóval, akiknek egy része Nápolyban száll partra.

— **Mozgalom az iskolahajó érdekében.** A magyar iskolahajó létesítése érdekében országos mozgalom indult meg, amely Kolozsvárról indult ki és azt célozza, hogy az összes törvényhatóságok helyein indítsanak gyűjtést a költségek előteremtésére. Hogy Fiume városa kiveszi-e ebben a mozgalomban a részét, azt bajos elképzelni. Itt csak a Lega Nazionale, az olaszországi jótékony egylet és a Notte di San Giovanni-k számára gyűjtene a fórumon levő férfiak. Az iskolahajó pedig magyar lenne s ez elegendő ok arra, hogy a mozgalmat ne támogassák. A kolozsvári tanácsnak az a terve, hogy a városban házról-házra járva, gyűjt az iskolahajóra s hogy átiratban ugyanerre az eljárásra kéri az ország többi törvényhatóságát. Az ilyen módon szerzett összeget átadják az államnak országos alapítványul egy vagy több iskolahajó építésére. Ebben az ügyben a legközelebb értekezletet tartanak, hogy a városi közgyűlés elé kész tervet terjeszthessenek.

— **Ártatlanság a liftben.** Mulatságos jelenet játszódott le a napokban egy fiumei nagy palota lift-fülkéjében. Egy széles körben ismert magyar ur elküldte szolgáját, hogy egy előkelő állású urnak, aki a palota harmadik

emeletén lakik, levelet adjon át. A szolgálamborságáról híres, amit igazol az is, hogy rövid idővel ezelőtt jött Fiuméba zalamegyei kis falujából. A portás, hogy megkímélje a szolgát a sok lépcsőjárástól, előzékenyen felajánlotta neki, hogy a liften viszi fel. Ekkor azonban hihetetlen dolog történt. A lift piros bársony pamlagján egy előkelően öltözött, szép fiatal asszony ült, akit mihelyt a szolgálát látott, rögtön vissza akart lépni. A portás csodálkozva kérdezte tőle, hogy miért nem akar beszélni? Erre a szolgálta ijedten tiltakozott az asszonyi szomszédság ellen, hogy ő nem akar áldozatul esni a női csábításnak. Őt a gazdája nem az asszonyhoz küldte. . . A lift-kezelő portásnak nagy fáradságába került, míg megtudta magyarázni a modern bibliai Józsefnek, hogy az az asszony nem olyan. . .

— **A daloskőr újjászervezése.** A fiumei magyar daloskőr választmánya elhatározta, hogy újjászervezkedik. A vezetőség felkéri azokat, akik a felhívást már aláírták, vagy a dalárdába belépni óhajtanak, hogy szerdán este fél 9 órakor az Ospedale-utcai állami polgári iskola helyiségében megjelenni sziveskedjenek.

— **A fiumei cacao és csokoládégyár r.-t. fizetési zavarairól** a lapokban megjelent hírek, mint velünk közlik, *teljesen alaptalanok.* A vállalat, melynek részvényei 60%-ban a fiumei hitelbank, 40%-ban *Gerbeaud* Emil birtokában vannak, a dolog természeténél fogva nem is lehet fizetéseképtelen, mert a részvénytulajdonosok részéről kellő hitel áll rendelkezésére. Ezzel szemben tény, hogy a vállalat folytonosan nagy veszteséggel dolgozik, minek folytán a részvényesek a vállalat rekonstrukcióját s ezzel kapcsolatban az alaptőke felemelését határozták el. A két ügy, mely személyzeti változásokkal lesz kapcsolatos, a jövő hóban tartandó közgyűlésen kerül napirendre.

— **A tengerentuli forgalmi társaság felszámolása.** Alig két esztendeje, hogy megalakult Budapesten a *Magyar Tengerentuli Forgalmi Részvénytársaság.* A társaság azzal a rendeltetéssel alakult, hogy a nyomorúságos magyar kiviteli kereskedelmet fogja nemcsak ápolni, hanem fejleszteni. A társaságnak ez a vállalkozása azonban nem igen sikerült, részben azért nem, mert szótvenezzer korona alaptőkével nem lehet kiviteli kereskedelmet teremteni, részben pedig azért nem sikerült, mert a vezérigazgató megválasztásában nem voltak a társaság alapítói igen szerencsések. Az első nehézséggel még csak megküzdött volna a vállalat, mert az alapító pénztézetek bőven ellátták volna pénzzel, a vezérigazgatói kérdés azonban már súlyosabb természetű volt, mert alkalmas embert Széll Arnold volt vezérigazgató helyébe nem találtak. Így aztán a vállalat alapítói jobbnak látták a meddő kiviteli törekvéseket megszüntetni és a kis társaságot felszámolni. A vállalat egyetlen nagyobb üzlete az Államvasutak vesztfáliai szénrendelése volt, mely azonban nem tengerentuli, hanem szárazföldi üzlet lévén nyereséggel járt. A legközelebbi közgyűlés már alighanem a vállalat felszámolását fogja kimondani.

— **Egy lépéssel előre.** Nyomasztó gazdasági helyzetünkben örömmel kell ödvözlőnünk minden olyan magyar terméket, mely alkalmas arra, hogy hasonló külföldi gyártmányt kiszorítson. Egy ilyen eseményről kell most hírt adnunk. A már külföldön is hírneves *Brázay Kalman*-cég, mely az elején áll az uttörő magyar nagykereskedelmnek, sikereinek számát megint gazdagította egygyel. Ez a siker a *Brázay*-féle *Kalogen* sóborszesz fogkrémhez fűződik, amely feülmulthatatlanul kitűnő szer a fogak épségben és szépségben tartására, továbbá a száj ápolására! Csin és praktikusság dolgában pedig páratlanul áll a fogkrémet tartalmazó tubus is. A *Brázay*-féle sóborszesznek már világhíre van, nyomdokába lép most a *Kalogen*, amely a magyar tudás diadala.

— **Porcellán — üveg. Hüttl Tivadar, Budapest, V., Doro tya-utca 14., cs. és kir. udv. szállító, porcellángyáros legújabb képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi. Bel- és külföldi porcellán, üveg és angol fayenceok. Legnagyobb választék étkező-, kávé-, teás- és mosdókészletekben, valamint használati és dísz tárgyakban. Teljes kelengyék. Saját porcellángyár Budapesten. Olcsó árak.**

— **Mozgófényképek.** Az „Edison“ mozgófényképszínház legújabb műsora: Az őrdögi kovácsműhely. — Leon Cavallo. Matiné-ja, Caruso hangjának grammofon-reprodukálásával. — Az uzsorás. — A leleményes tolvaj.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 20. A képviselőház mai ülését *Justh* Gyula elnököl.

Az ülés megnyitása után elparentálja *Varga* Károly szabadkai képviselőt. A Ház jegyzőkönyvíleg fejezi ki részvétét elhunyt fölött.

Hédervary Lehel a mentelmi bizottság ügyében szól.

Ezután az ujoncjavaslat folytatódólag tárgyalása következik.

Benedek János mint régi függetlenségi nem szavazhatja meg a javaslatot. Nagy aggodalma van a jövő iránt, mert a kormány húzódik az általános választói jogtól. Polemizál *Ugron* Gábor beszédével, majd statisztikailag bizonyítja, hogy a hadsereg minden esztendőben több ujoncot vett föl, mint amennyihez a törvény erejénél fogva joga lett volna. Ezután kikel a nagyon elharapózott párbajmánia ellen.

A napirend megállapításánál vita támadt, mert *Návay* Lajos alelnök a holnapi napirendre bejegyezte a bécsi villamosvasut törvényjavaslat tárgyalását.

Lengyel Zoltán tiltakozik ez ellen, mert a javaslat nincs bizottságilag előkészítve.

Az elnök szavazás alá bocsátja a kérdést s a Ház *Návay* mellett szavaz.

Ezzel az ülés véget ért.

A nemzetiségi párt és a hárszabály-revizio.

BUDAPEST, jan. 20. A nemzetiségiek pártja elhatározta, hogy a hárszabályrevizio ellen a leghevesebb harcot fogja indítani.

Az óbudai választás.

BUDAPEST, jan. 29. *Komjathy* Béla tegnap tartotta programbeszédét az óbudai kerületben. Kíséretében megjelentek *Bánffy* Dezső báró és *Vázsonyi* Vilmos. *Vázsonyi* azzal vádolta a kormányt, hogy rendszeressé tette politikájában a klerikalizmust. *Bánffy* Dezső báró kijelentette, hogy bár politikában ellentétben áll a jelölttel, mégis eljött, hogy zászlóját a diadalhoz segítse. *Komjathy* a radikális demokrata alapon álló politika hívének vallotta magát.

A horvát miniszter lemond.

ZÁGRÁB, jan. 20. Az „Obzor“ jelentése szerint *Josipovich* Géza horvát miniszter beadja lemondását.

Elhunyt bankigazgató.

BUDAPEST, jan. 20. *Hevessy* Ödön, a Pesti hazai első takarékpénztár igazgatója ma influenza következtében meghalt.

Fogzásban lévő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsio, mert elősegíti az étvágyat, erősíti az egészséget ad s a fogak erősenéshereken bujnak ki. A

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer vedjéget — a halaszt — mindig jegyelemo venni.

SCOTT-féle Emulsio

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel, előszeretettel veszik; szabályozza az emésztést, csillapítja az idegeket, miáltal a szülőknek, valamint a gyermekeknek nyugodalmat, háborítatlan éjszakákat biztosít.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Felkészítő szerkesztő: Korcsmaros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

Butorozott szobát több havi tartózkodásra esetleg ellátással keres februártól kezdve *Janell* József, Pancsova, Király-utca 125.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hel- és külföldi szövetekben.

Gyors és pontos kiszolgálás.

A bankkamatláb leszállítása dacára
5% netto kamatot
térít meg takarékbetétek és folyószámlakövetelések után
a FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
(a törvényszerű tőkekamat-adót sajátjából fedezi az intézet.)

Uj női szabóság

Maison Stellner

FIUME, Adria palota (Via della Sanità.)

Sok évi budapest, bécsi és berlini gyakorlat alapján a női szabóság terén a legkiválóbbat tudjuk nyújtani.

Konfekció, angol és francia ruha, szörme munkák mérték szerint.

Izlés. — Pontos munka. — Mérsékelt árak.

Uj műfestészeti-, vegytisztító- és mosó-intézet. Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Moulinié és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, keztűt, függönyöket és szőnyegeket, valamint butorszövetek, pipereket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási czéből mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges

A n. é. közönség pártfogását kéri

Brott Lajos műfestő

Egyedüli magyar konyha Fiumében.
MAGYAR VENDÉGLŐ
Szápáry rakpart az Adria-palota mellett.
• VENDÉGSZOBÁK OLCSÓ ÁRBAN. •

Potosnyak E.

FIUME, Corsia Deak 38 I. em.

elvállal zongora-javításokat hangolásokat mérsékelt áron.

Elsőrendű fegyvergyár

Az ország minden megyéje részére ügyes agilis helyiképviselet

keres magas jutalék mellett. Eladás részletfizetésre. Mellékfoglalkozásnak is kitünően alkalmas Ajánlatok „Fegyvergyár” jellegére *Elochner* I. hirdető-irodájába, Budapest, Sütő-utca 6 kéretnek.

ELSŐ FIUMEI

RUHA-SZANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett)

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendszerben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér *Schönberg* H. férfiszabó

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténi ként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Előkelő részvénytársaság fiumei kiviteli telepe részére keres azonnali belépésre

fiatal comptoiristát,

ki a tengeri szállításokban és vámkezelési eljárásban jártassággal bír. Megkivántatik az olasz és német nyelv tudása.

Kerestetik továbbá egy

gépíró, ö,

ki az olasz, német nyelvet és a stenográfiát tökéletesen bírja.

Mindezen állások nyugdíjképesek.

Ajánlatok a fizetési igény és a belépési idejének megjelölésével a bizonyítványokkal ellátva „Fiume Postafiók 18.” alá kéretnek.

Üveg- és porcellán-

raktáramat szép és

mesés olcsóságu tár-

gyakkal szereltem fel.

KORNICZAI G.

Via Governo 22. (Corso.)

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria I. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat. Mérsékelt árak. • Kifogástalan szabás.

A

„Pannonia“

kávéházban

ma és minden este

MANCSU PALI

jeles versező cigány zenekara

hangversenyez.

Huzás már 1908. február 5-én.

Evente 3 huzás 600.000, 300.000 stb. koronás főnyereményekkel.

Rendkívüli ajánlat!

300.000 kor. nyerhető a február hó 5-i huzáson a „Hazai“-sorsjegyekkel, melyeket a **Fiumei Kereskedelmi Bank**

Részvénytársaság Sorsjegyzosztálya csak rövid ideig **25 havi 5 koronás**

darabonkénti kivételes olcsó árban hoz forgalomba. Ebben az esztendőben e sorsjegyeknek június és október 5-én van újabb huzásuk

300.000 és 600.000 korona főnyereményekkel.

A mostani árfolyam 39 koronával alacsonyabb a kibocsátási árfolyamnál, körülbelül 70 koronával olcsóbb az eddig elért legnagyobb árfolyamnál, tehát árfolyamemelkedésre alapos kilátás van. A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 100 koronától 125 koronáig emelkedik. Ha valamely sorsjegyet törlesztésre huznak ki, akkor a tulajdonos egy nyereményjegyet kap, mely ma 40 koronát ér. Ezzel a nyereményjeggyel a tulajdonos az összes huzásokon részt vesz.

Minden sorsjegynek föltétlenül nyernie kell!

Egy és ugyanazon sorsjeggyel többször is nyerhető főnyeremény.

Az első részlet, (azaz darabonként 5 K) befizetése után azonnal kiadjuk a részletokmányt, melyben meg van nevezve: mily számokkal vesz a tulajdonos részt a folyó évi február hó 5-én és később megtartandó összes huzásokon.

Aki legalább két sorsjegyet rendel, abban a na y kedvezményben részesül, hogy 25 részlet helyett csak 24 hónapon át kell törlesztenie, mihelyt tehát 2 részletet befizet, mi rögtön 3 részletről adunk nyugtát.

Minden sorsjeggyel bárkinek ingyen szolgál felvilágosítással, tanáccsal, utbaigazítással és huzásokat mindenkor utána néz a **Fiumei Kereskedelmi Bank R. T.**

Sorsjegyzosztálya.

Egy sorsjegynek sincsenek oly esélyei az áremelkedésre, mint ennek a sorsjegynek.

Egy sorsjegy sem mulja felül ennek a sorsjegynek játéktervezetét.

Legjobb tőkebefektetés.

Legjobb lakarekossági alkalom.

Magyar cég.

Wellmann Testvérek

Nagy választék

FIUME, Via del Pozzo 2.

Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaeszközök és háztartási cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle

Hazai gyártmányú losonci

Berndorfi nickeledények.

Excelsior zománcedények.

OH JAJ!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szállítási raktár:

„NADOR” gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN!

Egger-mellpasztillái csakhamar meggyógyított

KAPHATÓ FIUMÉBEN: Accurti Károly, Babić Hinko, Mizzan Adorján, Prodam János, Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv.

HIRDETÉSEK felvétetnek a kiadóhivatalban.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22. Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti fadobozokban érkezik frissen a gyárból. — Ez a látnivaló sörön kívül állandóan raktáron van kivált és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 literes dobozokban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti fadobozban.

Vendéglősök rendelkezésére áll a dupla maláta sört is kapnak. — Barnova hához is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csmege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Ha szereti az egészségét,

használjon kizárólag

aluminium konyhaedényeket

tiszta aluminiumféműből, amelyekkel fűtőanyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrassy 17. — FIUME — Via Andrassy 17.

PENSIO STEINACKER

ABBZIA

A WANDLBAHN KÖZELÉBEN.

Kitűnő KOSER konyha.

Elegáns balkonos szobák gyönyörű tengeri kilátással.

Családok részére nagy kedvezmény

Mérsékelt árak. Figyelmes kiszolgálás.

„Antoniushof”

ABBZIA, Reichsstrasse.

(KÖZVETLEN A KURPARK MELLETT.)

Kellemes otthon családok és magánosok részére.

Modern butorzatú, szép barátságos szobák.

Villanyvilágítás. Mérsékelt árak.

NYOMTATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN, FIUME

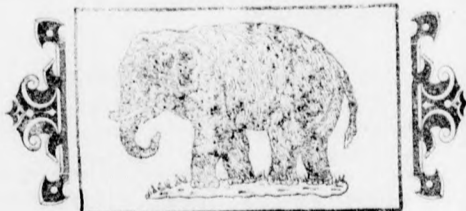
Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

tábláskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik

Cinematograf „EDISON”

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legkényelmesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes üléssekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/2-5-10 kezdve.

Állandó bérletjegyek is váltható a pénztárnál.

MONTE VERDE

vendéglője a Jelačić kaszárnyávek szemben.

Kitűnő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Olcsó havi előfizetések.

Fedett tekepálya.